

**UCHWAŁA NR XLVI/327/2023
RADY GMINY TARNAWATKA**

z dnia 28 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.) Rada Gminy Tarnawatka uchwala, co następuję:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tarnawatka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Kazimiera Mańdziuk

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII GMINY TARNAWATKA NA 2024 ROK

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii określa zakres i formę zadań realizowanych jako zadanie własne gminy, które wynika z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku oraz z art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku a także zadania wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025. Jego nadrzędnym celem jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych, zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów a także zmniejszenia rozmiarów problemów już istniejących. Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania przedmiotowych problemów i związanych z tą strefą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie gminy a także prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych również w zakresie uzależnień behawioralnych.

Poprzez uzależnienia behawioralne rozumie się zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej, mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz dla jej otoczenia. Do tego typu zaburzeń zachowania zalicza się przede wszystkim: uzależnienie od hazardu, od komputera i internetu, pracy, pornografii i zakupów.

DIAGNOZA

W 2023 roku została przeprowadzona diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych wśród różnych grup (dzieci, młodzież, mieszkańcy gminy, rodzice i nauczyciele). W przygotowaniu diagnozy wykorzystano dane GUS, PARPA oraz informacje uzyskane z dostępnych rejestrów Urzędu Gminy Tarnawatka. Celem przeprowadzonego badania było zdiagnozowanie skali lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Tarnawatka. Zakres przeprowadzonych badań pozwolił na ocenę zjawisk związanych ze stosowaniem wybranych substancji psychoaktywnych, pojawiających się czynnikach ryzyka oraz potencjalnych szkód nimi powodowanych w badanej społeczności. Pośród dorosłych mieszkańców gminy, badania wykazują, że największym problemem jest nadużywanie napojów alkoholowych oraz nieco mniejsze uzależnienie od nikotyny. Problem uzależnienia osób dorosłych od narkotyków i środków odurzających jest nieznaczny. Zwrócono również uwagę na stosowanie przemocy w rodzinie. Pośród uczniów szkół podstawowych zaobserwowano, że sięganie po alkohol, środki odurzające, dopalacze, papierosy wzrasta wraz z wiekiem. Zaobserwowano wzrost stosowania przemocy w środowisku szkolnym, uczniowskim. Najczęściej spotykaną formą przemocy pośród uczniów są: wulgaryzmy, ośmieszanie. Zauważano również, że uczniowie i młodzież szkolna spędza dużo czasu w internecie /mediach społecznościowych.

Ważne jest realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych na terenie gminy, które swoim zasięgiem obejmują różne grupy mieszkańców. Istotne jest podnoszenie świadomości w zakresie zdrowotnych konsekwencji nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych. Planowane działania powinny polegać na dostarczeniu informacji o możliwych formach wsparcia dla osób poszukujących pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucjach.

Przyjmuje się że jednym z głównych zadań służących podstawowym celom programu jest wypracowanie gminnego modelu pomocy dziecku, młodzieży i rodzinie z problemem alkoholowym, uzależnienia od narkotyków - środków psychoaktywnych, palenia papierosów, a także uzależnienia od komputera, internetu.

Uznaje się za priorytetowe w tym zakresie działania i decyzje służące profilaktyce i rozwiązywaniu tych problemów podejmowane przez:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Wójta Gminy

- Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Policję
- Zespół Interdyscyplinarny

DO DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z PROFILAKTYKĄ I ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANI W SZCZEGÓLNOŚCI NALEŻY:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, środków odurzających, palenia, papierosów oraz uzależnienia od komputera.
- Udzielanie rodzinom, w których występują w/w problemy pomocy psychospołecznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych poprzez prowadzenie programów i warsztatów profilaktycznych (dot. spożywania alkoholu, palenia papierosów, sięgania po środki odurzające, poruszających problem przemocy rówieśniczej i domowej, uzależnień od komputera, internatu) oraz innych działań promujących zdrowy, wolny od uzależnień styl życia.
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, problemów narkomanii, udzielenie pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom.
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹, 14, 15 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Promocja zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu, narkotyków i innych środków uzależniających.
- Podejmowanie działań mających na celu zapobieganie wszelkim uzależnieniom przez uświadamianie o zagrożeniach i skutkach używania substancji psychoaktywnych oraz ograniczających dostęp do tych substancji.
- Dostarczenie fachowej wiedzy wszystkim podmiotom (między innymi nauczycielom, pedagogom szkolnym, rodzicom) zainteresowanym tematem zagrożeń związanych uzależnieniem od alkoholu, z narkomanią, z paleniem papierosów, uzależnienia od komputera, z agresją rówieśniczą i przemocą oraz informowanie o dostępnych formach pomocy.
- Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa oraz walka z przekonaniem, że alkohol i środki psychoaktywne stanowią istotne zagrożenie dla zdrowia.
- Wypracowanie wśród dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych racjonalnych postaw wobec narkotyków, substancji o działaniu odurzającym poprzez wdrażanie i realizację programów profilaktycznych.

CELE, PRIORYTETY, FORMY REALIZACJI PROGRAMU

1. Pomoc psychologiczna dla dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym oraz dotkniętych przemocą domową.
2. Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w dziedzinie profilaktyki oraz członków komisji.
3. Realizacja szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych.
4. Prowadzenie profilaktycznej działalności w tworzeniu zdrowego stylu życia poprzez organizowanie zajęć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych oraz ich finansowanie.
5. Współpraca z instytucjami na terenie gminy, wspólna realizacja działań związanych z profilaktyką dzieci i młodzieży.
6. Wspieranie i organizowanie imprez profilaktycznych oraz zachęcanie dzieci i młodzieży do udziału w kampaniach profilaktycznych (organizacja konkursów i zakup nagród).
7. Dofinansowanie zajęć sportowych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy, promujących zdrowy styl życia.
8. Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Formy te muszą posiadać opracowany, merytoryczny program pracy profilaktyczno-terapeutycznej lub opiekuńczo-wychowawczej.
9. Kontrola rynku napojów alkoholowych.

10. Wyposażenie w sprzęt pomocniczy oraz materiały biurowe Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
11. Dystrybucja ulotek, plakatów z zakresu alkoholizmu, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.
12. Finansowanie materiałów i artykułów spożywczych wykorzystywanych podczas zajęć pozalekcyjnych z dziećmi z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, przemocą w rodzinie, ze środowisk zagrożonych lub dysfunkcyjnych.
13. Współpraca ze służbą zdrowia.
14. Współpraca z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych.

ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki Alkoholowej oraz Przeciwdziałania Narkomanii winno być dokonywane w ramach zadań własnych gminy oraz opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Program jest realizowany przez Urząd Gminy Tarnawatka. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt przy pomocy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwana dalej „Komisją” działa na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Zadania „Komisji”:
 - Przygotowanie i przedkładanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.
 - Bieżąca koordynacja zadań wynikających z gminnego programu.
 - Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki.
 - Organizacja programów profilaktycznych, spotkań, szkoleń, teatrów profilaktycznych dla nauczycieli i dzieci.
 - Prowadzenie rozmów interwencyjno – motywacyjnych z osobami wnioskowanymi o zastosowanie leczenia odwykowego.
 - Motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego.
 - Wystąpienie z wnioskiem do Sądu Rejonowego o skierowanie osób nadużywających alkoholu, których zachowanie po spożyciu alkoholu stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia rodziny, na leczenie przymusowe.
 - Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
 - Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych.
 - Rozpatrywanie pism dotyczących problematyki uzależnień i profilaktyki wpływających do Urzędu Gminy.
 - Komisja odbywa posiedzenia w miarę potrzeb.
 - Podjęte postanowienia, decyzje i wnioski Komisja podejmuje zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy składu osobowego Komisji.
 - Z każdego posiedzenia jest sporządzany protokół i lista obecności.
3. Oprócz „Komisji” na terenie Gminy Tarnawatka istnieją inne instytucje, które w ramach zadań określonych prawnie i z racji wykonywanej pracy zajmują się problematyką alkoholową; są to:
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
 - Policja.
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej.
 - Szkoła Podstawowa.
 - Parafie.
 - Zespół Interdyscyplinarny.
4. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach komisji, w wysokości 100 zł. za każde posiedzenie.